

Wilbert van Erp tuincoördinator bu 'Liever fulltime-vrijwilliger dan fulltime-patiënt'

Jan Preenen, jan.preenen@casema.nl

Wilbert van Erp noemt zich fulltime-vrijwilliger. Hij is tuincoördinator - 'zeg maar gewoon tuinbaas hoor, dat klinkt niet zo chique' - van buitenplaats Berbice. Ook is hij voorzitter van de Vrienden van Berbice. Verder is hij schuldhulpmaatje en was hij in Leiden een van de begeleiders van de wegens ontucht veroordeelde zwemleraar Benno L. En ten slotte is hij vice-voorzitter van de Petrus en Paulusparochie waarvoor hij elf katholieke kerken (inmiddels nog maar negen) in Leiden, Voorschoten, Stompwijk en Zoeterwoude onder één koepel heeft gebracht. Kortom, de 65-jarige Voorschotenaar gelooft als geen ander in het onbetaalde werk.

De groep vrijwilligers staat klaar om aan het werk te gaan.

Liesbreuk

Dat blijkt ook als ik hem aan het werk zie op het landgoed aan de Leidseweg. Vooraf heeft hij me laten weten dat hij zich niet zo goed kan bewegen, omdat hij pas een liesbreukoperatie heeft gehad. In werkelijkheid verzamelt en sjuwt ook hij takken op de eerste zaterdag van de maand. In dit geval maart. Vrijwilligersdag op Berbice. Maar op de eerste plaats is Van Erp toch de man die alles in de gaten houdt. Nadat Stan Dessens, oud-voorzitter van de Vereniging tot Behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten in grote lijnen de taken heeft verdeeld, loopt Van Erp alles en iedereen na. Zonder de veertig (van de in totaal zestig) vrijwilligers voor de voeten te lopen. „Als jullie nou beginnen met het snoeien van de sneeuwbesen. Dan kom ik straks terug om te zeggen wat daarna moet worden gedaan”, zegt hij tegen drie vrouwen. En passant wijst hij mij op een els, die schever staat dan mejuffrouw Begeer, de laatste bewoner van Berbice, ooit heeft gelopen. „Die boom moet worden omgehaald. Dat gebeurt door een gespecialiseerd bedrijf. Met een hoogwerker. Daar is voor ons geen beginnen aan.” Het trio laagwerkers gaat intussen ijverig door.

In 2008 ging Van Erp met zijn echtgenote Els wandelen op Berbice toen hij mejuffrouw Begeer tegen kwam. Haar vader was directeur van de ernaast staande voormalige Zilverfabriek Van Kempen en Begeer. „Een oud, gebocheld klein vrouwtje. Ze was met een enorme hark in de weer. Ik bood aan te helpen, maar ze wimpelde het vriendelijk af.”

Afleiding

Twee jaar later, nadat mejuffrouw Begeer zich in 2009 als tiem protest tegen de aanleg van de Rijnlandroute had laten begraven op haar landgoed (die snelweg komt er niet en anders over mijn lijk, of er maar onderdoor) wandelde het echtpaar Van Erp opnieuw op de buitenplaats. „Een vrijwilliger was bezig met longkruid. Ik zei dat ik dat ook in mijn tuin had en bood aan om het op Berbice er bij te zetten. Al pratend hoorde ik dat er meer vrijwilligers nodig waren.” Die vrouw was de moeder van Remko Posthuma, voorzitter van de in 2000 door mejuffrouw Begeer opgerichte Stichting tot Behoud van Cultuurhistorische Buitenplaatsen, eigenaar van Berbice. Zo rolde ik er in. Eerst alleen op de eerste zaterdagen van de maand. Maar omdat het bestuur steeds meer werd opgeslokt door het opknappen van het woonhuis was er meer structuur nodig voor de tuin. Iemand moest het buitengebeuren coördineren. Of ik dat wilde. Waarom niet? Ik vind tuinieren leuk en ik ben graag buiten. Het is een heerlijke afleiding voor al mijn vergaderingen voor de kerk. Braamstruiken aanpakken. Snoeien, zeven, zagen. Je kunt prima je frustraties kwijt na al dat overleg.”

Tijdens zijn inspectieronde over het landgoed komt Van Erp bij de oude bladhoop van mejuffrouw Begeer. „Die ligt hier al tientallen jaren. Al het afval dumpte zij hier. Tijd om het op te ruimen, gunde zij zich niet. Zij vond het bij voorbeeld belangrijker om die Rijnlandroute tegen te houden. Het probleem is dat ook de Japanse duizendknoop zich hier nestelde. Die vermenigvuldigt zich razendsnel. Daarom moet alles zorgvuldig worden gezeefd. De grond gaat naar de moestuin, die we willen terugbrengen naar de tijd van Pieter de la Court, driehonderd jaar geleden.”

Onderscheiding

Onderweg komen we meer bomen met rode lintjes tegen als teken dat ze weg moeten. Het zijn andere lintjes dan hij zelf twee jaar geleden heeft gekregen voor zijn werk voor de kerk en de samenleving in Leiden en omgeving. Lid in de Orde van Oranje Nassau. Burgemeester Lenferink van Leiden noemde hem bij die gelegenheid het Oliemannetje van katholiek Leiden, doelend op Van Erps loopbaan bij Shell.

Zelf vindt hij het een leuk blijk van waardering, maar dat hij er niet op zat te wachten. „Ik draag het ook niet. Ik vind het niet zo'n verdienste. Het vrijwilligerswerk hebben mijn ouders me met de paplepel ingegoten. Zij zeiden altijd: als je erbij wilt horen, moet je er ook wat voor doen. De pastoor van de Leonarduskerk deed vanaf de preekstoel een oproep voor leden van de financiële commissie. Een gezelschap van sigaren rokende oude mannetjes. Ze maakten een verslagje in een schriftje, maar dat werd nog wel eens vergeten. Ik heb het professione-

itenplaats Berbice

ler aangepakt. Later kwam ik in het bestuur en toen door de ontkerkelijking drie kerken moesten worden samengevoegd, de Leonardus, Maria Middelaars en de Antonius, organiseerde ik dat. In 2009 besliste het bisdom dat er verder moest worden gekrompen. Toen ben ik de kar gaan trekken voor heel Leiden en omgeving."

Ton Snepvangers van het Diaconaal Centrum De Bakkerij in Leiden schetste op die lintjesdag het enig juiste beeld van Van Erp: „In een land dat steeds vaker zweert bij zelfredzaamheid maakt Wilbert nog gewoon even tijd om mensen te helpen en naaste te zijn. Hij is een man op wie je kunt bouwen. Trouw en integer, een man om van te houden."

Schoffelaar

Zo denken ook de vrijwilligers op Berbice over Van Erp. Zoals de 92-jarige (‘en een half’) Jaap Smit. Toen ik vijf jaar geleden op het landgoed een reportage maakte over de jongste actieveling Liesbeth Kooper (toen 17 en een half) kwam ik hem ook tegen. „Ik ben hier begonnen met hakken. Ik was dat gewend met de houtkachel die we thuis hadden. Maar dat hakken doe ik niet meer. Op een gegeven moment werd dat toch te zwaar. Nu ben ik schoffelaar. Ik rommel maar wat mee." En over Van Erp: „Die is zó. Die man is zo vriendelijk. Een vrijwilliger pur sang. Steengoed en altijd belangstellend." Stan Dessens: „Wilbert is een zeer energiek figuur. In de loop der jaren heeft hij steeds meer kennis gekregen van het groen. Die draagt hij over. Het is een man die overzicht wil hebben over alles dat hier gebeurt. Hij is erg nauwgezet."

Dat neemt niet weg dat er wel eens meningsverschillen zijn: „Voor een deel willen we de ideeën terughalen van landschapsarchitect Zocher. Dus zoals de tuin oorspronkelijk was. Van een park is het een bos geworden. We willen minder bomen, meer lanen in plaats van bospaadjes. Volgens sommige vrijwilligers is het dan niet meer Berbice. Ik ben zelf ook geen voorstander van een doorkijkbos met keurig aangeharkte paden, maar het moet niet zo woest zijn als het is geworden. Een mengvorm is prima. Keurig onderhouden gedeelten met woeste plekjes. In de tijd van Zocher had je speciale bomen

Wilbert van Erp (links) ruimt met andere vrijwilligers takken op.

en was het gevarieerder. Daarom gaat een aantal esdoorns er uit en komen er onder meer tulpenbomen, tamme kastanjes, acacia's, rode beuken in plaats van gewone beuken. Meer verschillende bladeren en bloesem."

Bij de vijver staat de rododendron al volop in bloei. „Die heb ik uit mijn eigen tuin gehaald en staat nu hier te pronken. Het is een extra vroege bloeier, soms al met de kerst." Vrijwilligers die hier bezig zijn, krijgen de opdracht om de verwilderde varens gedeeltelijk weg te halen. Zelf geeft hij het voorbeeld. „Zo en zo, en af en toe kan je het hier en daar opbinden. Dan ziet het er weer keurig uit. Dit is vlak bij de entree toch het visitekaartje van Berbice."

Diehard

Als Van Erp even weg is, schiet ik Remko Posthuma aan, de voorzitter van de Stichting Berbice. „Wilbert is een diehard. Hij gaat maar door. Een paar maal is hij zwaar geopereerd. Soms vraag je je af of hij er nog is, staat hij vervolgens weer bij ons en gaat hij gewoon hard door."

De operaties verbazen me. Wilbert van Erp heeft het 'alleen' over een liesoperatie gehad. Terug naar Van Erp dus. „Ja, ik heb de laatste vijf jaar zes operaties gehad. Aan m'n hart en m'n darmen. Een paar keer heb ik op het randje gezweefd. Maar dat weerhoudt me er niet van om hier te werken. Ik klaag er ook niet over. Ouderen klagen al genoeg. Ik wil geen fulltime-patiënt zijn, maar een fulltime-vrijwilliger."

‘Buitenplaats weer tot leven brengen’

De sfeer van vroeger terug brengen. Dat is een van de doelstellingen van het genootschap Vrienden van Berbice. „Dan denk ik aan concerten, rondleidingen, een verhalenvertelster. Dat gebeurde ook in de tijd van Carel Begeer, de vader van mejuffrouw Begeer. Voor en na de Tweede Wereldoorlog. Dat was de tijd dat dichters en schilders er nog logeerden. Door allerlei activiteiten te organiseren, willen we de buitenplaats weer tot leven brengen", aldus Wilbert van Erp.

Met andere vrijwilligers richtte Van Erp in 2015 de Vrienden van Berbice op. De Voorschotenaar werd ook voorzitter van het genootschap dat zestig sympathisanten tellt. Met hun bijdrage van vijftig euro per jaar steunen zij de organisatie op twee manieren. Van Erp: „Het geld wordt besteed aan culturele activiteiten en aan restauratie en aankopen. Zo hebben we een schilderij opgeknapt, hebben we een houtkachel voor het Schuytenhuis (werkplaats en overlegruimte, jp) en een mooie tuinvaas gekocht. Van een particulier hebben we een zilveren cassette terug gekocht." De Vrienden mogen één keer per jaar het Hoofdhuys op het landgoed bezichtigen.

Informatie over de Vrienden van Berbice is te vinden op www.vriendenvanberbice.nl